

SocialdepartementetMyndigheten för familjerätt och
föräldraskapsstöd

Uppdrag till Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd att ge stöd till internationellt adopterade och adoptivföräldrar

Regeringens beslut

Regeringen ger Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF) i uppdrag att förstärka sin kapacitet att ge stöd och vägledning på det internationella adoptionsområdet.

I uppdraget ingår att

- vara nationell kontaktpunkt för frågor som rör oegentligheter inom internationella adoptioner,
- ge stöd till internationellt adopterade i samband med ursprungssökning,
- tillhandahålla adoptionsspecifikt professionellt samtalsstöd till adopterade och adoptivföräldrar,
- sprida information till målgrupperna om att stöden finns tillgängliga.

MFoF ska senast den 2 maj 2025 samt den 27 februari 2026 lämna en skriftlig delredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet). MFoF ska senast den 2 februari 2027 lämna en skriftlig slutredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet).

För uppdraget får MFoF under 2025 använda högst 9 800 000 kronor som ska redovisas mot det under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg för budgetåret 2025 uppförda anslaget 4:7 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m., anslagsposten 11 Utv. socialt arbete – del till Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd.

Ärendet

Den 28 oktober 2021 beslutade regeringen att ge en särskild utredare i uppdrag att bl.a. kartlägga och analysera hur regelverk, organisering och processer inom Sveriges internationella adoptionsverksamhet har fungerat tillbaka i tiden fram till i dag (dir. 2021:95). Utredningen, som har antagit namnet Adoptionskommissionen (S 2021:08), ska bl.a. klargöra förekomsten av eventuella oegentligheter inom Sveriges internationella adoptionsverksamhet och hur regeringen, berörda statliga myndigheter, kommuner, auktoriserade sammanslutningar, ideella organisationer och andra privata aktörer agerat och förhållit sig till eventuella oegentligheter utifrån respektive aktörs ansvar och roll. Utredningsuppdraget omfattar perioden från mitten av 1900-talet till nutid och omfattar alla former av adoptionsförmedling. Utredningen ska fokusera på dels de ursprungsländer varifrån flest internationella adoptioner till Sverige skett, dels de ursprungsländer där det finns vetskap eller allvarliga misstankar om att det förekommit oegentligheter i adoptionsprocessen. Vidare ska utredningen utreda behov av adoptionsspecifikt stöd och föreslå vilka hjälp- och stödinsatser som bör erbjudas. Uppdraget ska redovisas senast den 2 juni 2025 (dir. 2024:120).

Uppgifter om att det förekommit oegentligheter eller misstänkta oegentligheter inom Sveriges internationella adoptionsverksamhet kan skapa oro, ovisshet och osäkerhet kring frågor om bl.a. rättssäkerhet och etik inom internationella adoptioner i stort, och kring enskildas egen bakgrund och adoptionsprocess. I de fall det finns misstankar eller vetskap om att oegentligheter förekommit i den egna adoptionsprocessen, kan en ursprungssökning eller adoptionsspecifikt professionellt samtalsstöd vara till hjälp för den adopterade och dennes familj.

MFoF har haft i uppdrag att tillhandahålla adoptionsspecifikt samtalsstöd samt stöd vid ursprungssökning till internationellt adopterade. Myndigheten har även haft i uppdrag att vara nationell kontaktpunkt för frågor som rör oegentligheter inom internationella adoptioner. Uppdragen slutredovisades under 2024.

Regeringen anser att det är angeläget att det stöd som myndigheten har erbjudit kan fortsätta och förstärkas i avvaktan på att eventuella ändringar till följd av utredningens förslag finns på plats. MFoF ges därför i uppdrag att förstärka sin kapacitet att ge stöd och vägledning på det internationella adoptionsområdet.

Närmare om uppdraget

I rollen som nationell kontaktpunkt för frågor som rör oegentligheter inom internationella adoptioner ska MFoF kunna hänvisa vidare till rätt aktör och erbjuda stöd, vägledning och hjälp inom ramen för myndighetens ansvar. MFoF ska hålla sig uppdaterad om relevanta utredningar både i Sverige och internationellt, däribland brottsutredningen i Chile om bortförande av barn och oegentligheter inom internationella adoptioner från landet under 1970–1990-talet samt kommissionen för sanning och försoning i Sydkorea. Vidare ska myndigheten informera sig om utmaningar och frågeställningar hos internationellt adopterade och adoptivföräldrar där det finns misstankar eller uppgifter om oegentligheter. Myndigheten ska stärka sin kapacitet och tillgänglighet för frågor från såväl enskilda som statliga, kommunala och privata aktörer. I uppdraget ligger att snabbt kunna erbjuda vägledning och hjälp.

MFoF ska ge stöd till internationellt adopterade i samband med ursprungssökning.

Det samtalsstöd MFoF ska tillhandahålla till adopterade och adoptivföräldrar ska vara ett komplement till den ordinarie hälso- och sjukvården och ska erbjudas både individuellt och i grupp. Stödet, som inkluderar stöd genom digitala tjänster, ska delvis kunna ges utanför ordinarie kontorstid. Stödet ska organiseras för att uppnå en så bra kvalitet och tillgänglighet som möjligt oberoende av var i landet den enskilde befinner sig. MFoF ska överväga att erbjuda valmöjligheter i fråga om olika utförare av samtalsstödet.

MFoF ska, i fråga om den del av uppdraget som handlar om att sprida information till målgrupperna om att stöden finns tillgängliga, sträva efter att nå ut brett till målgrupperna oberoende av var i landet de befinner sig. Vidare ska myndigheten sprida information om uppdraget till berörda målgrupper och professioner i Sverige samt internationellt till internationella centralmyndigheter och andra aktörer som bedöms vara av betydelse.

Regeringen beräknar att 8 800 000 kronor kommer att avsättas för uppdraget för 2026, under förutsättning att riksdagen anvisat medel för det aktuella anslaget.

På regeringens vägnar

Camilla Waltersson Grönvall

Maj Fagerlund

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM

Justitiedepartementet/L2

Utrikesdepartementet/G AL

Socialdepartementet/HC

Finansdepartementet/BA, SFÖ

Arbetsmarknadsdepartementet/JÄM

Adoptionskommissionen (S 2021:08)